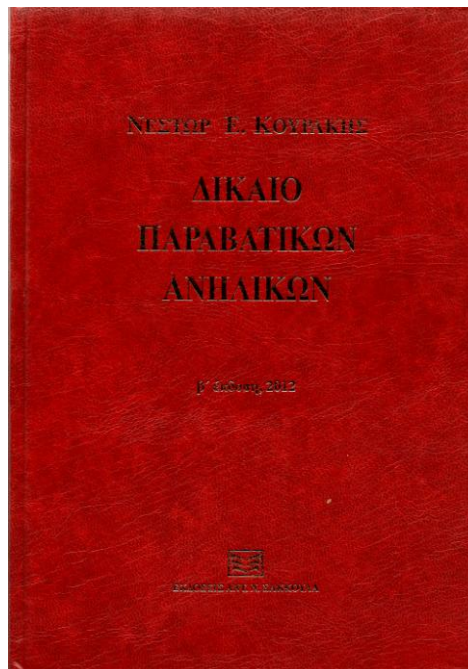

ΔΙΚΑΙΟ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Είχα την τύχη να διαβάσω το σύγγραμμα ενός σημαντικού εγκληματολόγου που διαθέτει σήμερα η χώρα μας, του Νέστορα Κουράκη, καθηγητή της Νομικής σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Διαβάζοντάς το μπήκα στον πειρασμό αλλά και την επιθυμία να προχωρήσω και παραπέρα. Δηλαδή να το μελετήσω και να το αξιολογήσω όσο μου ήταν δυνατό, αν και δεν είναι καθόλου μα καθόλου εύκολη η αξιολόγηση ενός τέτοιου νομικού, κοινωνικού και παιδαγωγικού πονήματος.

Το σύγγραμμα φέρει τον τίτλο «Δίκαιο Παραβατικών Ανηλίκων». Μέσα σε μία έκταση οκτακοσίων και πλέον σελίδων συμπεριλαμβάνεται μεταξύ άλλων μια πλειάδα ειδικών επιστημόνων, που αναφέρονται στην εξελικτική πορεία της ανθρωπίνης φύσης από πρωιμότατης ηλικίας μέχρι την ενηλικίωση. Και εν προκειμένω νομοθετικά: μέχρι το ηλικιακό όριο για το οποίο γίνεται λόγος για «δίκαιο ανηλίκων», δηλαδή έως το 18^ο έτος συμπληρωμένο στο οποίο εξικνείται η ποινική ανηλικότητα και μεταξύ 18^{ου}-21^{ου} έτους η μετεφηβική ηλικία. Στις ηλικίες που αναφέρθηκαν υπάρχουν και τα αντίστοιχα δικαιώματά τους, τα οποία συνίστανται σε ατομικά, πολιτικά, οικονομικά και πολιτιστικά. Τα δικαιώματα αυτά έχουν κατοχυρωθεί και επικυρωθεί από τη διεθνή σύμβαση των κρατών μελών του ΟΗΕ (Ν.2101/1992), συμπεριλαμβανομένης και της χώρας μας.

Όπως είναι γνωστό, όλες οι επιστήμες βασίζονται στους αρχαίους Έλληνες φιλόσοφους. Εδώ ο συγγραφέας δεν παραλείπει να κάνει μνεία σ' αυτούς που πρωταγωνίστησαν σε ιδέες για τη διαπαιδαγώγηση των νέων, αρχίζοντας από τον Πλάτωνα στην «Πολιτεία», τον Ξενοφώντα στην «Κύρου Παιδεία», τον Αριστοτέλη στα «Πολιτικά» και στα «Ηθικά Νικομάχεια», τον Πλούταρχο στο «Περί παιδων αγωγής» και στο διάλογο του Πλάτωνα για τον Γοργία και για τον Φίληβο ως προς το «έμφυτο και επίκτητο», οι οποίοι υπεστήριξαν τη μείζονα σημασία που έχει η ανατροφή και διαπαιδαγώγηση των ανηλίκων.

Περαιτέρω, ο συγγραφέας υπογραμμίζει με έμφαση ότι οι κυρώσεις οι οποίες επιβάλλονται στους παραβάτες ανήλικους, πέρα από τον εγκλεισμό τους σε Ιδρύματα Ανηλίκων (τα παλαιά Αναμορφωτήρια) και Σωφρονιστήρια, πρέπει κατά κύριο λόγο να αφορούν εξωϊδρυματικά και εξωσωφρονιστικά μέτρα, π.χ. κοινωνοφελούς εργασίας, ώστε να αποφεύγεται η στέρησης της ελευθερίας του ανηλίκου. Στη χώρα μας τα μέτρα αυτά υπάρχουν θεσμοθετημένα, αλλά δεν εφαρμόζονται στην έκταση που θα έπρεπε.

Αναφερόμενος στη σημερινή υπάρχουσα κατάσταση των δικαστηρίων Ανηλίκων μέσω των Δικαστών και Επιμελητών Ανηλίκων, ο συγγραφέας περιγράφει, σκιαγραφεί και αναλύει σε όλους τους τόνους και τις παραμέτρους, ότι οι ανωτέρω λειτουργοί διέπονται από παιδαγωγικό, κοινωνικό και ανθρωπιστικό πνεύμα προς τους ανήλικους παραβάτες, προτείνοντας μάλιστα να τυγχάνουν αυτοί οι ανήλικοι κάθε στήριξης από την πολιτεία και την κοινωνία, καθόσον ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού.

Και πράγματι όλος αυτός ο ευάλωτος, ανασφαλής, ανυπεράσπιστος και εύπλαστος παιδικός και εφηβικός πληθυσμός, προκειμένου συνήθως να καλύψει πρωταρχικές ανάγκες για επιβίωση, αναγκάζεται να προβαίνει σε αντικοινωνικές και μη ηθικές πράξεις, παραβιάζοντας με τον τρόπο αυτό την ισχύουσα ποινική νομοθεσία. Και χωρίς καλά καλά να το καταλάβουν οι ανήλικοι αυτοί εξωθούνται και εντάσσονται στο παραβατικό δυναμικό της χώρας μας, ενώ παράλληλα επανατροφοδοτείται και επαυξάνεται ο χώρος των υπότροπων νέων, ο οποίος σε τελευταία ανάλυση αποτελεί τη μεγάλη δεξαμενή της εγκληματικότητας από την οποία αναδύονται και αναδεικνύονται στη συνέχεια οι πάσης φύσεως εγκληματίες σε βάρος του συνόλου της κοινωνίας μας.

Εν συνόψει, το σύγγραμμα αυτό αποτελεί πολύτιμη συμβολή στις προσπάθειες που γίνονται στη χώρα μας, ως προς την κατανόηση και

πρόληψη της εγκληματικότητας. Δικαιωματικά λοιπόν αξίζει στο συγγραφέα ένα μεγάλο εγκάρδιο ευχαριστώ.

Ζαχαρίας Καρατζάς
Συγγραφέας – Κοινωνικός λειτουργός
Δημοσιογράφος